

UZASADNIENIE

co do całości wyroku z 25 marca 2024 roku

(ograniczone zgodnie z art. 505⁸ § 4 k.p.c.)

1. (...) sp. z o.o. wniosła pozew przeciwko (...) S.A. V. (...) o zapłatę kwoty 520,29 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od 19.10.2023 r. do dnia zapłaty oraz o zwrot kosztów procesu. Pozwana wniosła o oddalenie powództwa i o zwrot kosztów procesu.
2. Postępowanie toczyło się według przepisów o postępowaniu w sprawach gospodarczych i w sprawach uproszczonych. Sąd wydał wyrok na posiedzeniu niejawnym, gdyż zgodnie z art. 148¹ § 1 k.p.c. po złożeniu przez strony pism procesowych i przedstawieniu wszystkich dowodów w określonym terminie Sąd uznał, mając na względzie całokształt przytoczonych twierdzeń i zgłoszonych wniosków dowodowych, że przeprowadzenie rozprawy nie jest konieczne. Strony były reprezentowane przez profesjonalnych pełnomocników i rzetelnie i kompletnie przedstawiały swoje stanowiska w pismach procesowych. Przedmiot sporu był wysoce powtarzalny między stronami i sprowadzał się do wykładni norm prawnych oraz do wiadomości specjalnych biegłego znanych stronom z innych spraw prowadzonych w tym samym układzie podmiotowym. Stosowanie art. 148¹ § 3 k.p.c. zostało wyłączone przez art. 505^{1a} k.p.c.
3. Powódka wywodziła swoje roszczenie z faktu, że pozwana jako ubezpieczyciel autocasco zobowiązała się do spełnienia określonego umownie odszkodowania za szkodę powstałą wskutek przewidzianego w umowie wypadku (art. 805 § 1 i 2 pkt 1 k.c.).
4. Legitymacja procesowa powódki była ogólnie kwestionowana przez pozwaną. Zarzut ten nie został uwzględniony przez Sąd. Poszkodowana dokonała przelewu wierzytelności wobec ubezpieczyciela na powódkę, wobec czego powódka mogła domagać się spełnienia w swoim imieniu i na swoją rzecz roszczenia pierwotnie przysługującego poszkodowanej (art. 509 § 1 k.c.).
5. Zgodnie z §5.3.1 i §6.1.1 Ogólnych warunków ubezpieczenia pojazdów – C. Komunikacja Rozdział II Ubezpieczenie AC [dalej: OWU], będącymi integralną częścią umowy ubezpieczenia AC łączącej strony umowy: sposób wyliczania kosztów naprawy ustala się w wariantcie serwisowym na podstawie średniej stawki za 1 roboczogodzinę naprawy, wyliczoną ze stawek stosowanych przez autoryzowane stacje obsługi na terenie miejsca rejestracji pojazdu.
6. Zgodnie z twierdzeniami pozwu sporne między stronami było rozumienie OWU w zakresie: „średniej stawki za 1 roboczogodzinę naprawy, wyliczoną ze stawek stosowanych przez autoryzowane stacje obsługi na terenie miejsca rejestracji pojazdu”. Pozwana nie kwestionowała w szczególności przedstawionego przez powódkę zakresu sporu oraz faktu uprzedniego uzgodnienia naprawy. Ogólne zaprzeczenie przez pozwaną „wszelkich twierdzeń” nie mogło zostać uznane za wypowiedzenie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach (art. 230 k.p.c.). Dokonując wykładni oświadczeń woli stron (art. 65 § 1 i 2 k.c.), należało stwierdzić, że przez pojęcie średnich stawek za roboczogodzinę nie można było przyjąć w szczególności średniej arytmetycznej stawek za roboczogodzinę. Średnia arytmetyczna nie odzwierciedla rzeczywistych cen usług i może faktycznie w ogóle nie występować na rynku, co jest sprzeczne z celem umowy ubezpieczenia, tj. kompensacji szkody. Ostateczne ustalenie średniej arytmetycznej jest bardzo trudne, gdyż wymaga ujęcia każdego pojedynczego warsztatu na danym terytorium, a pominięcie chociaż jednego z nich może istotnie wpłynąć na wysokość średniej. Ponadto już wyliczona średnia arytmetyczna nie odzwierciedlałaby rzeczywistej ceny na rynku, gdyż największy wpływ na nią miałyby ceny skrajne, które hipotetycznie mogłyby nigdy nie zbliżyć się indywidualnie do średniej ceny. Przyjąć należy, że strony umowy, posługujące się językiem potocznym, miały na myśli znaczenie słowa „średnie” jako „przeciętne”, „typowe”, tj. zawierające się w przedziale stawek występujących na rynku w danym miejscu i czasie i nieodbiegające od nich skrajnie. W zwyczajnych sytuacjach

życiowych tak właśnie rozumie się w języku polskim „średniość”. Rozumienie „średnie” jako „średnia arytmetyczna” występuje tylko w określonym kontekście i odpowiada raczej językowi specjalistycznemu – technicznemu (nie potocznemu). Pojęcie średnich stawek jako stawek przeciętnych należało przyjąć tym bardziej, że niejednoznaczność OWU poczytuje się na korzyść ubezpieczonego (art. 15 ust. 5 ustawy z 11.09.2015 r. o działalności ubezpieczeniowej i reasekuracyjnej).

7. Sąd nie podziela przywołanego przez pozwaną uzasadnienia wyroku z 30.06.2023 r. Sądu Rejonowego w Lublinie, sygn. akt I C 147/23. Słusznie w tym uzasadnieniu oparto się na „zwyczajnym znaczeniu słów”, lecz błędnie je zdefiniowano. Założenie, że zwyczajne znaczenie słów jest równoznaczne ze znaczeniem słownikowym (do tego dowolnie wybranym spośród kilku znaczeń, wśród których jest również znaczenie „przeciętny”) jest błędne, mimo że słownik może być przy odkodowaniu tego pojęcia pomocnym. Słownik języka polskiego z założenia zawiera wszystkie znaczenia danego słowa w danym języku niezależnie od kontekstu. Natomiast wykładnia językowa opiera się na potocznym rozumieniu pojęć w danym miejscu, czasie i okolicznościach. Dla porównania należy wyobrazić sobie scenę, w której dwoje przeciętnych osób omawia znane im warsztaty, poszukując takiego ze średnimi cenami oraz scenę, w której nauczyciel matematyki w szkole podstawowej zadaje uczniom zadanie: „obliczcie średnią”, podając ceny usług w 10 wymyślonych warsztatach. W obu przypadkach znaczenie „średniej” będzie zgoła odmienne.

8. Sąd nie podzielił wykładni oświadczenia woli przedstawionej przez stronę powodową, że średnie stawki oznaczają jakiegokolwiek stawki obecne na lokalnym rynku w danym czasie. W przeciwieństwie do odpowiedzialności ubezpieczyciela OC sprawcy szkody wyrządzonej przez pojazd mechaniczny, odpowiedzialność ubezpieczyciela z tytułu umowy AC jest umowna i wynika ze wzajemnych zobowiązań stron. Strony mogą ułożyć stosunek prawny według swego uznania, byleby jego treść lub cel nie sprzeciwiały się właściwości (naturze) stosunku, ustawie ani zasadom współżycia społecznego (art. 353¹ k.c.). Wykładnia oświadczeń woli stron umowy nie pozwala na przyjęcie, że termin „średnie” zawarty w OWU jest zbędny, a strony nie wywodziły z niego żadnych skutków dla zobowiązania. Istotą wykładni treści umowy jest założenie, że znaczenie jej tekstowi nadały obie strony wspólnie, niezależnie od tego, kto faktycznie redagował treść umowy i OWU. Jeżeli strony umowy zawarły w niej postanowienie, że należą się stawki z określoną cechą (tu: „średnie”), to należy przyjąć, że zarówno ubezpieczający, jak i ubezpieczyciel chcieli przez to zawęzić zakres znaczeniowy stawek. Te sformułowania OWU służyły nadaniu określonych ram odpowiedzialności ubezpieczyciela, które ukształtowałyby ją na zasadach proporcjonalności ponoszonego ryzyka względem składki ubezpieczeniowej.

9. Mając na uwadze powyższe, Sąd ustalił, że górna granica średniej stawki za roboczogodzinę obejmowała również stawkę 300 zł netto zastosowaną przez powódkę. Ustalenie to wynikało ze zważenia i oceny całokształtu materiału dowodowego, a w tym opinii biegłego z innej sprawy, która była rzetelna, jasna i kompletna, a przy tym adekwatna do okoliczności podnoszonych w niniejszej sprawie. Przedmiotowa opinia pozwoliła na ustalenie, że średnia stawka za roboczogodzinę w relewantnych w tej sprawie okolicznościach (ze stawek stosowanych przez autoryzowane stacje obsługi na terenie miejsca rejestracji pojazdu) wynosiła 300 zł netto.

10. Sąd pominął dowód z opinii biegłego, gdyż wysokość stawek za roboczogodzinę została należycie i rzetelnie ustalona na podstawie dowodu z opinii biegłego z innej sprawy, a przeprowadzenie dodatkowych dowodów z opinii biegłych byłoby niecelowe i nieekonomiczne, a ich koszt przekroczyłby wartość przedmiotu sporu (art. 505⁷ § 1 i 2 k.p.c.). Teza dowodowa dla dowodu z opinii biegłego w pozostałym zakresie nie miała istotnego znaczenia w sprawie ze względu na podstawę faktyczną pozwu (art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c.). Obie strony procesu toczyły liczne spory sądowe w takich samych sprawach, przy takich samych okolicznościach, w których przeprowadzono wiele dowodów z opinii biegłego na te same okoliczności. W postępowaniu uproszczonym dotyczącym małych kwot (do 4000 zł) powoływanie kolejnych biegłych na te same okoliczności jest sprzeczne z ekonomią procesową i nie służy zabezpieczeniu praw stron, które mają pełną świadomość stawek występujących na rynku, w tym ustalonych w innych sprawach przez biegłych.

11. Sąd pominął również dowód z wnioskowanej opinii biegłego z innej sprawy Z. K., gdyż dotyczyła ona istotnie odmiennego pod względem miejsca i czasu rynku usług (art. 235² § 1 pkt 2 k.p.c.).

12. Liczba bezspornych roboczogodzin w sprawie wynosiła 3,3 dla robocizny blacharskiej, a różnica w wypłacie dotyczyła zgodnie z twierdzeniami stron tylko wysokości stawki. Zasadność wypłacenia odszkodowania w kwocie brutto była bezsporna i wynikała z treści polisy i oświadczenia poszkodowanej. Zatem należne ubezpieczonemu odszkodowanie po odjęciu kwoty wypłaconej w toku postępowania likwidacyjnego wyniosło 520,29 zł i w tej części Sąd uwzględnił powództwo. Wyliczenie należnej kwoty stanowiło prostą czynność matematyczną i nie wymagało wiadomości specjalnych.

13. Ubezpieczyciel był zobowiązany spełnić świadczenie najpóźniej w ciągu 14 dni od dnia, w którym wyjaśnienie okoliczności koniecznych do ustalenia wysokości świadczenia okazało się możliwe (art. 817 § 2 k.c. i OWU). Żądanie powódki co do terminu płatności odsetek za opóźnienie było zasadne.

Koszty procesu

14. Powódka uzyskała całość żądanej należności głównej, w związku z czym należało uznać ją za wygrywającą sprawę w rozumieniu art. 98 § 1 k.p.c. i zasądzić zwrot całości kosztów procesu. W sprawie nie ujawniły się żadne okoliczności uzasadniające odstępianie od ogólnej zasady ponoszenia kosztów. Powódka poniosła koszty procesu w wysokości 387 zł, na które złożyła się opłata od pozwu 100 zł, opłata skarbową od pełnomocnictwa 17 zł i 270 zł wynagrodzenia pełnomocnika według stawek określonych w rozporządzeniu w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

(...) Maciej Skuczyński

Zarządzenia:

1. odnotować, w tym w kontrolce terminowego sporządzania uzasadnień orzeczeń;
2. pełnomocnikowi pozwanej (portal): doręczyć odpis wyroku z uzasadnieniem;
3. przedłożyć za miesiąc lub z pismem.

22.04.2024

(...) Maciej Skuczyński